

So mnou spolu i celá mi zverená župa tekovská stojí pod hluboko žalostným dojmom hrozného nešťastia ministra Štefánika.¹ Sme úplne povedomí veľkej straty, ktorú republika naša následkom tragickej tejto smrti pretrpela i preto, keď hla[s] kvíliacich srdcí tú najúprimnejšiu soustrast vyjavujeme s tým spolu i úpenlivá prosba naša sa dvíha z nich k nebesiam za drahú republiku našu.

Dr. Mičura, tekovský župan.

TELEGRAM

AÚTGM, f. T. G. Masaryk, sign. Kor-II-9. Originál došlého telegramu, nalepená telegrafní páska.

- a – Adresováno: Panu prezidentovi republiky v Praze.
- b – Datum určeno podle razítka na dokumentu, data doručení telegramu KPR.
- 1 – Rozumí se letecké neštěstí, při němž M. R. Štefánik zahynul 4. 5. 1919 při návratu do vlasti.

Pán prezident,
dnes ide k Vám do Prahy p. Gustav Szeberényi[i], farár z Békesskej-Čaby, nášho největšího dolnozemskeho města, aby z pověření rumunského komanda a vlády zahájila se akce ze strany Slováků v župách: békesské, čanádské a aradské, aby si obyvatelstvo slovenské žádalo písemně, že chce býti připojeno k rumunskému království.¹ Račte se podívati na mapu, aby Vám situace tohoto slovenského kraje byla jasna. – U Srbů je už naše zastoupení v Bělehradě.² – Obyvatelstvo slovenské není dostatečně informováno, kam se má žádati připojiti – jedno si však přeje, aby k Maďarům připojeno nikdy nebylo. Pan farár Szeberényi Vám sdělí, čeho si přeje, a jak se má odpověděti naléhavé žádosti Rumunů, to by mělo býti určeno Vámi.

Část, kterou žádají Rumuni, by měla asi 100 000 Slováků. Kdyby tito byli připojeni k Srbům, měli by Srbové spolu asi ¼ milionu Slováků.³ Máme svoliti, aby se rozdělení stalo, či ne? Důvody by byly i za i proti.

Mne by bylo milejší, kdyby naši Slováci zůstali pospolu. Státní zájem by však mohl býti, že by jsme navrhli míti Slováky i u Rumunů – ovšem s podmínkou, že se jim národnost a kulturní vývin úplně zajistí.

Srdečně Vás pozdravuji. Váš oddaný

Šrobár

Bratislava 22/V '19.

DOPIŠ

AÚTGM, f. T. G. Masaryk, sign. R-14, k. 399. Originál, rukopis.^b

- a – Psáno na hlavičkovém papíře Minister dr. Vavro Šrobár.
- b – Na dokumentu Masarykovy vlastnoruční poznámky tužkou: Rokos. Jaský dvůr.
- 1 – Jde o území v dnešním jižním Maďarsku navazující za oblast Temešského Banátu, který připadl Rumunsku. Pokusy Rumunska o získání tohoto území nebyly úspěšné.
- 2 – Prvním československým vyslancem v Království Srbů, Chorvatů a Slovinců se stal Antonín Kalina (1870–1922), který byl jmenován 20. 5. 1919.
- 3 – Číslo je přehnané. Slováků v Srbsku, resp. v Království SHS, bylo asi 100 000.

Sokolové ze Slovenska T. G. Masarykovi^a
Liptovský sv. Mikuláš, 16. června 1919^b

/12

Liptovský sv. Mikuláš, 16/VI 19

Srdečný pozdrav a nazdar zasílají Sokolové ze Slovenska
3. četa I. roty II. sok[olského] praporu

[...]c

POHLEDNICE

AÚTGM, f. T. G. Masaryk, sign. Kor-II-9. Originál, rukopis, psáno tužkou.

- a – Adresováno: Našemu drahému tatíčkovi Masarykovi, Praha.
- b – Na pohlednici jsou přeškrtnuté maďarské názvy Liptószentmiklós a Vághid a připsán slovenský název Liptovský sv. Mikuláš.
- c – Následuje 22 vlastnoručních podpisů.